

Rechtsherstel

Evenals met de bestuursverhoudingen, de zuivering en de bijzondere rechtspleging het geval was geweest, was het rechtsherstel door de Londense regering zo zorgvuldig mogelijk voorbereid. Rechtsherstel betekende dat door de bezetter bedreven of mogelijk gemaakt onrecht ongedaan werd gemaakt; het lag gedeeltelijk in de privaatrechtelijke sfeer (er moest bijvoorbeeld voor gezorgd worden dat personen aan wie goederen ontfroefd waren, die goederen weer terugkregen van diegene die ze, gebruik makend van de bezettingssituatie, had gekocht), gedeeltelijk in de publiekrechtelijke. Zo hadden de verordeningen welke door de bezetter en de besluiten die door de secretarissen-generaal waren uitgevaardigd, feitelijke werking gehad – bijna al die verordeningen en talrijke besluiten moesten geannuleerd worden.

Om dat laatste te bereiken waren in Londen, zoals wij al in deel 9 vermeldden¹, drie lijsten opgesteld: een lijst van 61 verordeningen, Lijst A, die, zo heette het in het op 17 september '44 vastgestelde Besluit Bezettingsmaatregelen (E 93), 'geacht (worden) nimmer van kracht te zijn geweest' (bijvoorbeeld alle anti-Joodse verordeningen), een lijst van 423 verordeningen, Lijst B, die buiten werking zouden treden (dat betekende o.m. de opheffing van de Winterhulp Nederland, het 'foute' Verbond van Nederlandse Journalisten, de Nederlandse Landstand, de Nederlandse Kultuurraad, de Nederlandse Kultuurkamer en de Kamers op medisch gebied) en tenslotte een lijst van 284 verordeningen, Lijst C, die, met uitzondering van die bepalingen welke een 'fout' karakter droegen, 'voorlopig gehandhaafd' werden (dat waren hoofdzakelijk regelingen op economisch gebied). E 93 bepaalde verder dat 'de Nederlandse wetgeving zoals zij op 15 mei 1940 bestond, of sedertdien op grond van door Ons uitgevaardigde besluiten' (wetsbesluiten) 'is tot stand gekomen, ten volle verbindend' was.

Meer nog. Het bij E 93 aansluitende wetsbesluit E 94 bepaalde dat wie door de vijand uit de overheidsdienst ontslagen was, 'zo spoedig mogelijk' weer aangesteld zou kunnen worden in zijn vroegere of in een

¹ Nl. in de paragraaf 'Rechtsherstel' van hoofdstuk 15.